

AUTE

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, a 15 de febrer de 2007

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En data 15 de desembre del 2004 la representació del M.I. Govern va promoure l'acció de privació de la pàtria potestat dels progenitors del menor D.M.R., els Srs. R.M.L. i la Sra. R.R.M., i el pronunciament de la tutela del menor a favor de l'Estat, ateses les circumstàncies i condicions personals, familiars i socials dels progenitors i tenint en compte el benefici del menor i la necessitat de protegir la seva seguretat, salut i moralitat.

II.- El Magnífic Ministeri Fiscal va informar en data 9 de febrer del 2005 en el sentit de no oposar-se a la petició del M.I. Govern.

III.- El Sr. R.M.L. i la Sra. R.R.M. van contestar a la demanda en data 25 de febrer del 2005 oposant-se a la mateixa, argumentant que si no havien pogut tenir cura del seu fill havia estat per raons personals, tant físiques com econòmiques i que en l'actualitat estaven realitzant esforços per poder mantenir una situació personal, familiar, laboral i econòmica estable.

IV.- L'Aute de data ú de setembre del 2006 va estimar íntegrament la demanda, pronunciant la privació

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

de la pàtria potestat del Sr. R.M.L. i la Sra. R.R.M. respecte del seu fill D.M.R., atribuïnt la tutela del menor a l'Estat, promovent la inscripció de la resolució al Registre Civil del Principat i notificant la resolució als Srs. R.M.L. i R.R.M. i al Magnífic Ministeri Fiscal.

V.- Contra l'esmentada resolució formula recurs la Sra. R.R.M., manifestant que no pot comparèixer el Sr. R.M.L. al trobar-se ingressat en un centre d'investigació i tractament d'addiccions, i, pels arguments recollits a les seves conclusions, demana la seva revocació, mantenint la pàtria potestat dels progenitors biològics sobre el menor D.M.R., o, en tot cas, anul·lar aquest pronunciament provisionalment fins el restabliment del pare del menor. Pel contrari, el Magnífic Ministeri Fiscal va interessar la confirmació de l'Aute dictat per l'Hble. Batlle.

Ha actuat com a magistrat ponent la M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI.

FONAMENTS DE DRET

I.- La fonamentada i exhaustiva resolució dictada per l'Hble. Batlle posa de relleu que el Sr. R.M.L. i la Sra. R.R.M., progenitors del menor D.M.R., no han complert de manera inexcusable les obligacions derivades de la pàtria potestat respecte del seu fill des del seu naixement i que tampoc hi ha malaauradament cap garantia de que puguin complir-les en el futur. D'altra banda, la mateixa resolució destaca que s'ha posat de relleu a les actuacions que el menor està perfectament integrat dins la família que l'acull i que el vol adoptar, de tal manera que l'interès del menor aconsella no mantenir la pàtria potestat dels seus pares biològics i permetre així la seva adopció per la família acollidora.

II.- Pel que fa a l'actuació dels pares d'en D.M.R. des del naixement del seu fill, l'any 1998, fins el moment en què el Ministeri de Salut i Benestar del M.I. Govern d'Andorra va assumir les funcions tutelars sobre ell per mitjà de la Direcció del Servei Social, l'any 2001, cal considerar que els Srs. R.M.L. i R.R.M. van incomplir de forma indubtable, radical, greu i reiterada les obligacions que com a titulars de la pàtria potestat del menor els hi corresponien, mostrant un desinterès total envers el mateix, sense que existís una causa que justificués aquest incompliment. En aquest sentit, ha

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

quedat acreditat a les actuacions que el nen D.M.R. va nàixer el dia 31 de gener de 1998 a l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell d'Escaldes-Engordany i que el mateix any els seus pares biològics el van abandonar a casa de la seva àvia paterna, resident a la província de Barcelona i, segons l'informe del "Consell Comarcal del Maresme" situat a Mataró (Espanya) (foli 60 de l'expedient de mesures de protecció), es van desentendre d'ell, sol·licitant en alguns casos poder veure'l, però no acudint el dia i hora fixats o no persistint en la seva petició. S'ha provat igualment que, atesa la impossibilitat per part de la seva àvia de seguir cuidant del menor i la total manca d'interès per ell demostrada pels seus progenitors des del seu naixement, aquest va ser declarat en situació de desemparament per la Direcció General d'Atenció a la Infància de la Generalitat de Catalunya en data 19 de gener del 2000 i aquesta va assumir l'exercici de les funcions tutelars. Per aquest motiu, mitjançant la resolució judicial adient, es va acordar l'acolliment simple del nen en família aliena, que s'allargà durant un any, durant el qual el van anar a visitar la seva àvia i un tiet, però no els seus pares. Consta igualment que el Ministeri de Salut i Benestar del M.I. Govern va oferir mitjançant escrit de data 27 de juny del 2001 fer-se càrrec de l'infant, compte tingut de l'existència de dos germans per part de mare del nen que es trobaven sota la protecció de la Direcció de Salut i Benestar del M.I. Govern d'Andorra i que també residien al Principat els seus progenitors. Per aquest motiu, la Direcció General d'Atenció al Menor del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya va atorgar en data 31 de juliol del mateix any la guarda provisional del menor a la família G.F., donat que aquesta residia al Principat i també acollia al germà d'en D.M.R., de nom C.A.R., i el dia 31 d'octubre va traspasar l'expedient i les funcions tutelars respecte del menor D.M.R. a favor del Ministeri de Salut i Benestar del M.I. Govern d'Andorra.

II.- S'ha acreditat igualment que el desinterès i abandonament respecte del seu fill D.M.R. que ha tingut la Sra. R.R.M. durant una llarga etapa de la vida del menor no s'ha referit exclusivament a ell, sinó que l'ha mostrat igualment respecte dels dos altres fills que va tenir de relacions anteriors i que el mateix ha fet el Sr. R.M.L. respecte d'un altre fill que ha tingut fruit d'un altre relació. Així la Sra. R.R.M. té una filla, anomenada V.R.M., que l'any 2001 tenia 17 anys i que va deixar en mans dels seus pares quan la nena tenia tres

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

anys, degut a que ella volia iniciar una nova relació sentimental, quedant aquesta posteriorment dos anys en situació d'acolliment infantil i trencant-se llavors tota relació entre mare i filla. La Sra. R.R.M. té també un altre fill, anomenat C.A.R., que l'any 2001 tenia 15 anys i que també va abandonar quan era petit, deixant-lo en mans del seu pare, degut a que va iniciar una nova relació sentimental amb un altre home. Posteriorment aquest nen va ser donat en acolliment i va ser adoptat per la família que l'acollia, quedant privats els seus pares de la pàtria potestat sobre el mateix. En el mateix sentit, el Sr. M. va tenir un fill d'una relació sentimental anterior, que van abandonar ell i la seva parella al domicili de l'àvia materna i del qual manifesta no saber-ne res des de fa uns tretze anys.

III.- És cert que, una vegada van ser traspassades les funcions tutelars sobre en D.M.R. a favor del Ministeri de Salut i Benestar del M.I. Govern d'Andorra i aquest va arribar al Principat, tots els professionals implicats en el cas varen efectuar un treball intensiu per tal que els seus progenitors poguessin recuperar el seu fill i els pares del menor van manifestar estar disposats a fer tot el possible per recuperar-lo i fer-se càrrec del seu manteniment, raó per la que aquests van acceptar lliurar mensualment a la Batllia la quantitat de 30.000 ptes. mensuals amb aquesta finalitat i es va permetre als pares visitar al seu fill, malgrat el nen va continuar amb la família acollidora. No obstant, la situació econòmica dels senyors R.M.L. i R.R.M. es va deteriorar i el dia onze de juliol del 2002 van comparèixer a la Batllia manifestant que els hi era impossible pagar la quantitat fixada per aliments del seu fill i a partir de llavors els pagaments es van fer irregulars fins que el mes de novembre del 2003 es produí el darrer pagament, al·legant els progenitors dificultats econòmiques. D'altra banda, el Sr. R.M.L. tampoc va superar els seus problemes d'alcoholisme, ni van desaparèixer les baralles entre la parella, ja que el 6 de juliol del 2003 el citat senyor va beure diverses begudes alcohòliques en un bar en presència del seu fill i en arribar al seu domicili va agredir a la Sra. R.R.M., episodi que va comportar un trencament de la relació de la parella i va afectar profundament al menor, de tal manera que es va suprimir el règim de visites pactat. En el mateix sentit consta a les actuacions que el Sr. R.M.L. va ser condemnat durant els anys 2001 al 2004 per haver comès diversos delictes, la majoria per conduir sota la influència de begudes alcohòliques.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

IV.- D'altra banda, els problemes econòmics, laborals, personals i de salut de la família M-R no han estat puntuals, sinó que han estat reiterats al llarg de la vida dels progenitors d'en D.M.R., raó per la què malauradament no sembla possible que aquest nou esforç al què es comprometen pugui tenir més èxit aquesta vegada que el que va tenir les anteriors. Així, segons l'informe del "Consell Comarcal del Maresme" situat a la ciutat de Mataró (Espanya) que consta al foli 60 de l'expedient de mesures de protecció, l'any 2002 tot intent dels professionals per entrevistar-se amb els pares i acordar un pla de treball per tal que poguessin fer-se càrrec del seu fill van resultar infructuosos, el pare va retornar diverses vegades a Catalunya però per demanar ajut econòmic a la família, i finalment va extreure de la llibreta de la seva mare tot el que aquesta tenia, deixant-li deu mil pessetes per passar el mes. L'informe elaborat per la Psicòloga M.G. (foli 185 de l'expedient de mesures de protecció) destaca que el 12 de gener del 2004 els pares no havien mostrat cap evolució per estructurar una vida familiar i la parella es mostrava molt inestable a nivell afectiu. El treballador social Sr. O.T. informa el 3 de setembre del 2004 (foli 9) que són patents la inestabilitat de la parella, les ruptures intermitents en la relació de convivència, les situacions de violència física i psíquica entre ells, la manca de presència d'un projecte de futur per garantir el desenvolupament integral del menor, la irregularitat dels ingressos econòmics del Sr. R.M.L. i l'existència de deutes importants que no poden assumir. Finalment, l'informe de la Sra. T.F.B. de 3 de desembre del 2006 conclou que "Durant tot el procés d'intervenció el Sr. R.M.L. i la Sra. R.R.M. no han demostrat mai reunir les condicions mínimes necessàries per garantir un correcte desenvolupament del menor sense constituir una situació de risc".

En el mateix sentit cal destacar que la Sra. R.R.M. manifesta al presentar el seu recurs el mes de desembre del 2006 que Sr. R.M.L. estava ingressat des de feia set mesos en el Centre d'Investigació i tractament d'Addiccions (C.I.T.A.) de Barcelona rehabilitant-se i així poder prendre cura definitiva de la seva addicció. No obstant, per desgràcia no és la primera vegada que el Sr. R.M.L. segueix un tractament rehabilitador i recau i així el 14 de gener del 1999 va sol·licitar un tractament de deshabituació, ingressant diverses vegades a la Unitat d'hospitalització de Salut Mental del SAAS del Principat,

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

sent donat d'alta el dia 23 d'octubre del 2001, però recaient en la seva addicció més tard. En el mateix sentit el dia 21 de febrer del 2005 el Dr. L.M.T. afirma que el trastorn de dependència de l'alcohol que presenta el Sr. R.M.L. està en remissió total, manté un treball estable i hi ha una bona vinculació amb l'equip terapèutic de la UCA i no obstant veiem que l'any 2006 torna a estar ingressat pel mateix motiu.

Per totes aquests raons, entenem que malauradament no existeix cap garantia de que els Srs. R.M.L. i R.R.M. superin definitivament els problemes que els hi ha impedit fer-se càrrec del seu fill fins aquest moment i no sembla aconsellable donar una nova oportunitat als progenitors d'en D.M.R., quan tots els esforços fets en aquest sentit han estat infructuosos, quan és altament previsible que els problemes que han sorgit fins aquest moment es tornin a repetir en el futur, atesa la manca d'estabilitat personal, familiar, de salut, laboral i econòmica en la què es desenvolupa la vida de la parella, i quan aquesta decisió produiria sens dubte greus perjudicis pel desenvolupament personal i psicològic d'en D.M.R.

IV.- La recurrent manifesta en el seu escrit que no seria bo pels progenitors del menor que se'ls hi retirés la pàtria potestat sobre el seu fill i és comprensible que aquesta decisió pot ser molt dolorosa per ells, però allò que ha d'inspirar una decisió judicial en aquestes casos és l'interès del menor i en aquest sentit cal considerar acreditat que en D.M.R. es troba perfectament integrat en la família que l'ha acollit durant cinc anys i que ara el vol adoptar, mentre que l'experiència de relacionar-se amb la seva família biològica ha estat més aviat traumàtica. Així l'informe de la psicòloga A.M.P. (foli 20) destaca que el menor evita parlar de la seva família biològica, que al signar els seus dibuixos ressaltava els cognoms de la seva família acollidora, que ha guanyat confiança en la seva permanència amb la família d'acollida i ha obtingut bons resultats escolars. L'informe de la psicòloga Sra. M.G. (foli 185 de l'expedient de mesures de protecció) posa de relleu una vinculació molt forta entre el nen i la seva família acollidora. L'informe del psicòleg B.M. (foli 271) posa l'atenció en el fet que el menor es dirigeix al Sr. G. com "papa", manifesta no voler tornar amb els seus pares biològics i mai pregunta per ells, es recolza en el fill biològic de la família G., porta quatre anys amb ella i en fa dos que no veu als seus pares, el seu germà ha

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

estat adoptat igualment per aquest matrimoni, existeix una relació estable i normalitzada entre els membres de la mateixa. Per últim, l'informe psicosocial emès per la Sra. M.D.T. i el Sr. B.M. amb data 13 de desembre del 2006 destaca que "des de l'equip d'acolliment familiar es valora positivament l'evolució que en D.M.R. ha realitzat gràcies a l'entorn estable i permanent i a l'afecte mostrat per tots els membres que configuren el sistema familiar G.F.", "que el menor ha fet una substitució clara de les seves figures parentals, identificant-se amb els cognoms de la família acollidora i essent aquests les seves persones de referència", per aquest motiu entenen que no seria convenient separar al menor de la família que l'acull, tenint en compte que fa tres anys que el menor no veu als seus progenitors, que manifesta expressament el seu rebuig vers ells, que porta cinc anys vivint amb la família acollidora que ara el vol adoptar, l'evolució positiva del menor en aquest nucli familiar, el vincle afectiu establert entre ells, el fet que aquesta família hagi adoptat també al seu germà, els desigs expressats pel menor de romandre en aquest nucli familiar i adquirir els seus cognoms i les conseqüències gravíssimes que podria tenir per ell la ruptura amb el nucli familiar actual,

V.- Atesa la naturalesa del present procediment no es fa expressa imposició de costes.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas.-

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la Sra. R.R.M. contra l'Aute dictat per l'Hble. Batlle en data ú de setembre del 2006 que CONFIRMEM íntegrament, sense fer especial pronunciament respecte de les costes judicials.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-